

ROMÂNIA
MINISTERUL AFACERILOR INTERNEVICEPRIM-MINISTRU
MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

Exemplar nr. 1

Nr. 14741

București 27.06.2024

Nr. 6098 / DRP
DATA 27.06.2024

Către,
PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
Doamnei senator Silvia-Monica DINICĂ

SG. 3320 / 04.07.

Stimată doamnă senator,

04.06

În legătură cu interpelarea dumneavoastră, având ca obiect „Situafie trafic de persoane și exploatarea minorilor”, vă comunicăm următoarele:

Referitor la solicitarea dumneavoastră privind situația statistică în care să se regăsească evidența traficantilor de persoane, precizăm faptul că, în conformitate cu legislația în vigoare, urmărirea penală a infracțiunilor de trafic de persoane este în competența exclusivă a procurorului, iar organele de poliție desfășoară activități potrivit ordonanțelor de delegare, context în care date și informații de natura celor solicitate de dumneavoastră vă pot fi puse la dispoziție de către unitatea de parchet competentă, respectiv Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Având în vedere caracterul transnațional al infracțiunii de trafic de persoane dar și specificitatea fenomenului la nivel național (România fiind, la acest moment, stat de origine pentru victimele traficului de persoane), pentru implementarea recomandărilor Departamentului de Stat al SUA, dar și pentru îndeplinirea atribuțiilor sale legale, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane (A.N.I.T.P.) cooperează îndeaproape atât cu instituțiile guvernamentale din țară și străinătate, cât și cu organizațiile neguvernamentale care au competențe sau sunt implicate în lupta anti-trafic.

Astfel, implicarea instituțiilor guvernamentale și a organizațiilor neguvernamentale în eforturile de reducere a fenomenului traficului de persoane îmbracă forme multiple (pornind de la notificarea/identificarea victimelor, intervenție în referirea către servicii de protecție și asistență adaptate nevoilor victimelor pentru reintegrare, repatrierea acestora și asigurarea suportului emoțional pe timpul procedurilor judiciare, investigarea și incriminarea infracțiunii de trafic de persoane, desfășurarea de activități de informare și prevenire asociate traficului de persoane, instruirea personalului de specialitate care intră/ poate intra în contact cu victime ale traficului de persoane, implementarea -direct sau în calitate de partener- de proiecte cu finanțare externă, implementarea recomandărilor internaționale în domeniul traficului de persoane, ș.a.m.d. și continuând cu implicarea acestora în elaborarea documentelor de politici publice, actualizarea și completarea legislației în domeniu).

În anul 2023, printr-o decizie a Prim-Ministrului, s-a înființat Comitetul interministerial de coordonare strategică intersectorială a luptei împotriva traficului de persoane cu rol de facilitare și coordonare a acțiunilor anti-trafic la nivel național. Comitetul este în coordonarea consilierului de stat cu atribuții specifice din cadrul Cancelariei Prim-Ministrului, iar secretariatul tehnic este asigurat și de Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI).

Adoptarea *Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2024-2028* (SNITP), aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr.533/2024*, reprezintă un moment semnificativ în lupta împotriva criminalității organizate. Documentul, care a preluat recomandările adresate României de către Departamentul de Stat al SUA, reprezintă de asemenea rezultatul implicării Comitetului Inter-ministerial de Coordonare Strategică Inter-sectorială a Luptei împotriva Traficului de Persoane, a partenerilor strategici naționali și internaționali și ai societății civile.

Strategia mai sus menționată are ca scop reducerea impactului și a dimensiunilor traficului de persoane la nivel național prin prioritizarea și eficientizarea activităților desfășurate de instituțiile publice, structurile societății civile și mediul privat.

Pentru atingerea scopului său, SNITP prevede 5 obiective generale:

- Reducerea influenței factorilor de risc și a vulnerabilităților ce conduc la victimizarea prin trafic de persoane;
- Creșterea eficacității și eficienței sistemului de justiție penală în cazurile de trafic de persoane;
- Îmbunătățirea protecției și a asistenței acordate victimelor traficului de persoane;
- Standardizarea unor procese de colectare a datelor în domeniul traficului de persoane;
- Eficientizarea cooperării în domenii orizontale ale sistemului anti-trafic, cărora le sunt subsumate 18 obiective specifice, structurate în jurul celor 4 piloni de bază anti-trafic, respectiv prevenire, pedepsire, protecție și parteneriat.

Principalele direcții de acțiune vizează crearea unui sistem anti-trafic coerent, care să includă consolidarea cooperării dintre instituțiile centrale sau locale cu organizațiile neguvernamentale și punerea în practică a unor măsuri eficiente de diminuare a fenomenului, de identificare și asistență a victimelor acestuia și de pedepsire a traficantilor.

Suportul acestei abordări va fi asigurat de un sistem complex de pregătire profesională continuă care să asigure instruirea celor nou veniți în sistem și perfecționarea profesională a celor cu vechime, iar abordarea centrată pe victimă va fi utilizată eficient de către toate instituțiile care interacționează cu victimele traficului de persoane. De asemenea, România va urmări și formarea de parteneriate cu state terțe care vizează obiective comune pentru a reduce riscurile care survin în urma traficului transfrontalier de persoane și pentru a proteja și a asista victimele acestui fenomen.

Recomandările adresate României de către Departamentul de Stat al SUA sunt urmărite și monitorizate prin intermediul unui document programatic elaborat, implementat și măsurat de către instituțiile membre în cadrul Comitetului interministerial de coordonare strategică intersectorială a luptei împotriva traficului de persoane.

Astfel, recomandările Departamentului de Stat al SUA, aflate în sfera de competență a Ministerului Afacerilor Interne, au constituit o prioritate absolută la nivelul structurilor M.A.I., sens în care organele de poliție (care desfășoară activități potrivit delegărilor procurorului) au inițiat activități investigative/operative, conform competențelor legale, indiferent de funcția și statutul social al persoanelor implicate și indiferent de modalitățile de exploatare a victimelor, în vederea identificării, localizării, probării activității infracționale și tragerii la răspundere penală a persoanelor cercetate pentru săvârșirea de infracțiuni din sfera traficului de persoane.

De asemenea, în vederea implementării recomandărilor Departamentului de Stat al SUA privind identificarea pro-activă a potențialelor victime, în special în rândul persoanelor vulnerabile, cum ar fi solicitanții de azil, migranții, persoanele care practică sexul comercial și copiii din instituțiile administrate de guvern, specialiștii din cadrul structurilor teritoriale ale A.N.I.T.P. și ale Direcției de Combatere a Criminalității Organizate (D.C.C.O) din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române (I.G.P.R.), organizează periodic sesiuni de instruire/informare cu privire la problematica traficului de persoane și recunoașterea indicatorilor de exploatare, adresate tuturor categoriilor socio-profesionale care, prin prisma atribuțiilor de serviciu, pot intra în contact cu potențiale victime și pot sprijini detectarea/identificarea acestora, respectiv:

- beneficiari din cadrul M.A.I. – siguranță școlară, poliție rutieră, ordine publică, proximitate, criminalistică, investigații criminale, poliție rurală, poliție transporturi, poliție de frontieră, jandarmerie, imigrări etc;
- beneficiari din cadrul altor instituții publice - D.G.A.S.P.C. – uri, Poliția Locală, instituții de învățământ, unități medicale etc.

Cu ocazia acestor activități participanții au fost/sunt instruiți și cu privire la prevederile *Mecanismului național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane*, respectiv măsurile și acțiunile ce orientează eforturile în identificarea timpurie a victimelor traficului de persoane, identificarea situațiilor de risc pe baza indicatorilor simpli de trafic, recunoașterea modurilor de operare etc., precum și referirea lor ulterioară către serviciile adecvate de protecție și asistență.

Principalul mecanism de coordonare a eforturilor statelor membre în combaterea infracționalității este platforma EMPACT, una dintre prioritățile stabilite în acest cadru fiind cea a traficului de persoane: THB - Cooperare la nivel strategic și operativ.

România are un rol activ în cadrul EMPACT THB (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats). În acest sens, D.C.C.O. a participat, în numele României, în rolurile de co-driver al priorității THB (Trafficking in Human Beings), dar și de co-action-leader pentru următoarele acțiuni operaționale: Cooperation on investigations and exchange of knowledge, Empact action day against labour exploitation și Large scale JAD din cadrul Planului Operațional de Acțiune OAP THB 2023, roluri asumate și în anii anteriori.

D.C.C.O. participă la acțiunile comune europene EUROPOL-EMPACT, în domeniul combaterii traficului de persoane, de obicei prin realizarea de activități de tip Zile (săptămâni) Comune de Acțiune (Joint Action Days), respectiv European Action Day THB Labour Exploitation, European Action Day, THB Child trafficking, Large Scale European Action Day THB și EMPACT THB Hackathon (Ukraine), cu activități care constau în:

- efectuarea de controale la societăți comerciale ce au ca angajați cetățeni români sau străini;
- afișarea de materiale informative și distribuirea de pliante cu informații cu caracter preventiv în principalele puncte de trecere a frontierei, aeroporturi, gări, autogări cu plecări internaționale;
- identificarea și controlul site-urilor, platformelor online și rețelelor de socializare la nivel european ce conțin semnale cu privire la toate tipurile de exploatare în rândul fluxurilor de refugiați, precum și schimbul proactiv de date la nivel internațional, obiectivul principal al operațiunii fiind colectarea de informații și explorarea internetului (surse deschise și parțial închise).

La nivelul Poliției de Frontieră au fost desfășurate mai multe sesiuni de instruire pe linia combaterii traficului de migranți și a traficului de persoane în contextul migrației ilegale, ocazie cu care au fost abordate aspecte legate de identificarea timpurie a potențialelor victime ale traficului, precum și referirea acestora.

În contextul conflictului din Ucraina, au fost diseminate de către structurile teritoriale ale Poliției de Frontieră informații cu privire la indicatori și profiluri de risc care să fie folosite în activitățile specifice de control al frontierei.

În cadrul unui proiect finanțat de către UNHCR-România a fost elaborat și diseminat către școlile de pregătire inițială și continuă ale Poliției de Frontieră, un material de curs pe linia identificării timpurii a victimelor traficului de persoane, modul de interacțiune cu persoanele/grupurile vulnerabile, principalii indicatori de trafic.

De asemenea, polițiștii de frontieră din linia I și a II-a de control au participat la sesiuni de instruire organizate în parteneriat cu Ambasada Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord la București, pe linia identificării potențialelor victime ale traficului de persoane și referirii acestora în vederea acordării formelor de asistență necesare.

La nivelul Centrelor Regionale de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil a fost aplicat, în continuare, mecanismul de identificare, evaluare a nevoilor, asistare și referire a persoanelor vulnerabile, inclusiv victime ale traficului de persoane. Astfel, în contextul Planului Operațional de Sprijin pentru România, implementat în colaborare cu Agenția Uniunii Europene pentru Azil, au fost organizate sesiuni de instruire pe linia „Traficului de ființe umane”, cu personal din cadrul Centrelor Regionale de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil, care intră în contact direct cu solicitanții de azil, potențiale victime ale traficului de persoane.

În cadrul proiectului PDP1 – Îmbunătățirea sistemului național de azil și migrație, personalul I.G.I. a fost instruit de reprezentanții A.N.I.T.P. cu privire la identificarea victimelor traficului de persoane.

Totodată, în îndeplinirea recomandării privind creșterea numărului de ofițeri de poliție instruiți care investighează infracțiunile de trafic de persoane, în anul 2023, în urma demersurilor realizate în anii anteriori și a analizei efectuate asupra dinamicii fenomenului traficului de persoane, a evoluției cauzelor penale pe anumite componente care necesită măsuri suplimentare, cum ar fi investigațiile financiare, organigrama serviciilor de combatere a traficului de persoane la nivel național a fost suplimentată cu 66 de posturi, dintre care 17 posturi de responsabili cu investigații financiare.

De asemenea, precizăm faptul că, în anul 2023, au fost notificate sistemului românesc anti-trafic 451 de victime. Astfel, au fost înregistrate cu 10% mai puține victime față de anul 2022 păstrându-se tendința de scădere a numărului victimelor identificate, urmând trendul descendent observat în anii precedenți, când măsurile restrictive pe care guvernele lumii le-au luat în contextul pandemiei de Covid -19 au impactat dinamica evoluției traficului de persoane.

Reducerea numărului de victime identificate s-a produs și ca urmare a reconfigurării unor activități criminale din domeniul traficului, ceea ce s-a transpus în reducerea traficului și a exploatării către/în anumite țări, îndeosebi în scopul exploatării prin muncă, implicit reducerea treptată a numărului de adulți exploațați, ceea ce a determinat ca, în prezent, fenomenul să aibă o componentă foarte extinsă de exploatare, preponderent sexuală, a minorilor, exploatare care are loc cu predilecție pe teritoriul național.

Ponderea minorilor în totalul victimelor traficului de persoane a crescut de la an la an, pe fondul scăderii anuale, constante și considerabile, a numărului de victime adulte identificate.

În anul 2023, numărul minorilor identificați ca fiind exploațați în traficul de persoane a fost de 221, în scădere ușoară față de anul anterior (-5,6%). Un indicator care confirmă această tendință descendentă este rata victimizării, respectiv numărul de victime raportate la populația totală. Astfel, prevalența în populația sub 18 ani a scăzut în anul 2023, pentru al doilea an consecutiv, ajungând la 5.90 victime la 100.000 de copii.

Dimensiunea crescută a victimelor minore din totalul populației poate fi explicată prin creșterea interesului infracțional al exploatării în mediul online ca răspuns la creșterea cererii de pornografie infantilă, ceea ce a condus la atragerea în trafic a unor categorii de persoane din ce în ce mai tinere și obligarea acestora la producerea de conținut (foto-video) cu caracter sexual explicit diseminat ulterior în mediul online.

Majoritatea victimelor minore au fost traficate intern (9 din 10 minori au fost traficați pe teritoriul României). Cu unele excepții, județele în care aveau domiciliul victimele au fost și cele în care au fost exploatare; cum este cazul județelor Bacău, Brașov, Alba, Constanța, Bihor, Dolj sau Sibiu. De asemenea, unele județe (ex. Timiș), inclusiv municipiul București, au atras traficanți de minori proveniți din alte județe, de regulă, limitrofe.

De asemenea, în anul 2023, 22 minori au fost exploațați extern, preponderent în direcția exploatării sexuale (Regatul Unit – 4, Germania, Spania - 3, Italia – 2, Franța, Belgia, Grecia – 1) și, mai puțin, în exploatarea cerșetoriei (Regatul Unit - 3, Germania – 1), muncă (Spania, Franța -1) sau obligarea la comiterea de furturi (Belgia -1).

Cooperarea internă și internațională între actorii implicați în lupta împotriva traficului de persoane reprezintă principalul instrument de implementare a inițiativelor destinate prevenirii și combaterii fenomenului, precum și a celor din domeniul asistenței și protecției victimelor. În acest sens, colaborarea cu instituțiile abilitate presupune diferite forme de sprijin reciproc, dar și mobilizarea și completarea resurselor, în funcție de nevoile specifice de intervenție.

Totodată, în scopul derulării activităților din sfera mandatului său instituțional, A.N.I.T.P. a încheiat peste 30 de protocoale de colaborare cu organizațiile neguvernamentale active în lupta anti-traffic din România. Totodată, Agenția cooperează și cu platforma de organizații neguvernamentale ProTECT, o rețea constituită din peste 20 de organizații specializate în prevenirea, protecția, asistența victimelor, proceduri penale, civile, lobby și advocacy pentru inițiative cu un impact mai mare în lupta împotriva traficului de persoane.

Implicarea organizațiilor neguvernamentale din platforma ProTECT în activitatea anti-traffic este una consistentă, reușind cu succes să susțină și să completeze demersurile anti-traffic ale actorilor din sectorul public.

În domeniul prevenirii traficului de persoane, colaborarea cu reprezentanții statelor europene este una continuă, orientată permanent spre actualizarea elementelor de mesaj relevante în contextul european din prezent. Cea mai importantă inițiativă, derulată în acest domeniu, este reprezentată de campania internațională „*Fără clienți nu există trafic!*”, implementată de A.N.I.T.P., Poliția Română și Poliția Națională Spaniolă.

Campania reprezintă o inițiativă de pionierat în domeniu, fiind prima inițiativă derulată la nivel european care abordează într-o manieră coordonată ambele dimensiuni ale traficului, respectiv cererea și oferta care favorizează acest fenomen. Campania se desfășoară simultan în România, ca țară de origine, agresându-se fetelor și femeilor vulnerabile la traficul de persoane în scopul exploatării sexuale, precum și în Spania, ca țară de destinație, aducând în atenția celor care folosesc astfel de servicii atât faptul că pot contribui prin comportamentul lor la finanțarea traficului, precum și faptul că persoanele care prestează aceste servicii pot fi victime ale traficului de persoane.

Un alt demers de anvergură în contextul cooperării internaționale a fost reprezentat de campania de prevenire „*Munca fără forme legale – un pas mai aproape de traficul de persoane!*” desfășurată de A.N.I.T.P. în parteneriat cu Asociația INCA România. Demersul și-a propus îmbunătățirea capacității de autoprotecție a principalului grup țintă, respectiv persoane care muncesc sau se află în căutarea unui loc de muncă pe teritoriul Italiei sau, în general în străinătate și a publicului larg, cu privire la pericolele și situațiile de risc la care se pot expune prin acceptarea unei oferte de muncă fără forme legale, unul dintre riscuri fiind acela de a deveni victime ale traficului de persoane în scopul exploatării prin muncă forțată.

Materialele realizate în cadrul campaniei au fost diseminate în cadrul activităților de prevenire de la nivel național, precum și pe teritoriul Italiei, cu sprijinul sediilor/birourilor INCA din regiunile unde au fost înregistrate cele mai multe cereri de asistență din partea cetățenilor români, respectiv: Emilia Romagna, Lombardia, Veneto, Toscana, Sardegnă, Trentino Alto Adige, Lazio, Campania, Val d’Aosta, Liguria, Piemonte și Umbria. Campania anterior menționată s-a alăturat Blue Heart Campaign, o campanie internațională coordonată de Biroul Organizației Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC).

Relația bilaterală în domeniul traficului de persoane dintre România și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord este, de asemenea, una foarte bună, caracterizată de o cooperare strânsă pe toate palierele luptei împotriva acestui tip de activitate infracțională. În baza acestei cooperări, la data de 18 mai 2023, a fost semnat Planul Comun de Acțiune România – Marea Britanie în domeniul traficului de persoane (Romania-UK Joint Action Plan on Human Trafficking) ce își propune eforturi coordonate de prevenire, o protecție mai eficientă a victimelor și modalități de a consolida cooperarea în domeniul aplicării legii și tragerea la răspundere a traficantilor.

Pentru atingerea obiectivelor, în luna septembrie 2023, la Londra, a avut loc Operațiunea Waxmoat desfășurată de Metropolitan Police cu sprijinul reprezentanților A.N.I.T.P. Operațiunea a vizat desfășurarea unor acțiuni de conștientizare a riscurilor asociate traficului de persoane atât în mediul online, cât și fizic în diverse locații, cum ar fi: lăcașe de cult, școli și evenimente frecventate de către comunitatea românească din Londra, zone urbane aglomerate în special nodurile de transport public, aeroportul Luton, etc.

Totodată, în cadrul demersurilor de prevenire a traficului de persoane incluse în planul de acțiune mai sus menționat va fi realizat un pliant cuprinzând serviciile de asistență de care poate beneficia o victimă a traficului de persoane în România și Marea Britanie. Având în vedere succesul acțiunii Waxmoat, în cursul lunii iulie 2024, A.N.I.T.P. în parteneriat cu Metropolitan Police va implementa o nouă acțiune menită să informeze comunitatea de români din zona metropolitană Londra cu privire la riscurile asociate traficului de persoane.

În context, precizăm faptul că *Mecanismul național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane (MNIR)*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 88/2023*, reprezintă un cadru formal de cooperare, în baza căruia instituții guvernamentale și alte entități îndeplinesc atribuțiile statuate pentru protejarea și promovarea drepturilor victimelor traficului de persoane, într-un parteneriat strategic cu societatea civilă.

Aspectele reglementate de MNIR urmăresc să asigure un cadru unitar de identificare, respectiv implementarea unor proceduri eficiente de referire a victimelor traficului de persoane către servicii specializate de protecție și asistență.

În concluzie, precizăm faptul că demersurile M.A.I. în acest domeniu sunt subsumate unei activități susținute, ce presupune sporirea intoleranței față de infracționalitate, pentru a contribui la menținerea României ca stat sigur și spațiu de siguranță și securitate la nivel european, concomitent cu sprijinirea și protejarea populației în fața traficului de persoane, care reprezintă una dintre amenințările la adresa ordinii și siguranței publice, alături de alte forme de manifestare a criminalității organizate.

Cu deosebită considerație,

VICEPRIM-MINISTRU,
MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

ADRIAN VOICAN

Marian-Cătălin PREDOIU

